

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 51/2019-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou Roman Gašparík, s. r. o., Bernolákova 6, Bratislava, vo veci namietaného porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 6 Er 125/2008 z 18. októbra 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] – [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou Roman

Gašparík, s. r. o., Bernolákova 6, Bratislava, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 6 Er 125/2008 z 18. októbra 2017 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd viedol pod sp. zn. 6 Er 125/2008 konanie o vymoženie pohľadávky oprávneného, pričom vykonávaním exekúcie poveril sťažovateľa. Sťažovateľ podal návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu, že povinný bol ex offo vymazaný z obchodného registra, pričom týmto návrhom si zároveň uplatnil nárok na náhradu trov exekúcie. Okresný súd napadnutým rozhodnutím v prvom výroku exekúciu zastavil a druhým výrokom rozhodol, že náhradu trov exekúcie sťažovateľovi nepriznáva.

3. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *„K porušeniu vyššie uvedených základných práv došlo...Uznesením v časti výroku o trovách exekúcie. Tým, že Porušovateľ odoprel priznať náhradu trov exekúcie Sťažovateľovi, nezákonným a protiústavným spôsobom porušil základné právo Sťažovateľa vlastníť majetok a právo na ochranu pred vyvlastnením a súčasne právo na súdnu ochranu, keďže zákonné rozhodnutie o trovách konania je súčasťou práva na spravodlivý súdny proces... Sťažovateľ je ďalej názoru, že nie je možné ukladať súdnemu exekútorovi, aby znášal trovy exekúcie, ktoré vznikli plnením prenesenej funkcie štátu.“*

4. Sťažovateľ argumentuje, že *«vzniknutú situáciu nezavinil, nemohol nijako predpokladať a nebol ani iniciátorom samotného exekučného konania.*

Podľa názoru Sťažovateľa mal Porušovateľ rešpektovať zákonný nárok exekútora na náhradu trov exekúcie, ktorý vyplýva z ustanovení EP aplikovateľných na daný prípad, t. j. úprava platná do 31. marca 2017. Konkrétne ustanovenia § 196, § 199 a § 200 ods. 1 a 2

EP, v nadväznosti na ust. § 57 ods. 1, písm. h) a § 203 ods. 2 prvá veta EP... Prenesenie ťarchy trov exekúcie na exekútora iba z dôvodu, že nie je možné nájsť dôvod, pre ktorý by ich bolo možné pričítať oprávnenému v prípade ak povinný neexistuje, je popretím zásady zakotvenej v ustanovení § 196 ods. 1 EP, a súčasne zásahom do práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru. Právna norma vyjadrená v ustanovení § 196 ods. 1 EP je vyjadrená slovami „patrí“, a nie „môže patriť“ - preto súd nemá priestor na uváženie, ani na zužujúci výklad právnej normy.».

5. Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo Sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ďalej základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné práva podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené Uznesením Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 18. októbra 2017, vydaným pod sp. zn. 6Er/125/2008.

Uznesenie Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 18. októbra 2017, vydané pod sp. zn. 6Er/125/2008, v časti výroku o trovách exekúcie Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje a vec vracia tomuto súdu, aby v nej znovu konal a rozhodol.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

9. Rozhodovanie o náhrade trov konania je podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nepochybne súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže postupom, ktorý nie je v súlade so zákonom, podľa

názoru ústavného súdu porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05, IV. ÚS 248/08).

10. Ústavný súd pri posudzovaní sťažností, ktoré smerujú proti rozhodnutiam všeobecných súdov v častiach, ktoré sa týkajú problematiky (náhrady) trov konania, t. j. problematiky, ktorá má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, ale postupuje nanajvýš zdržanlivo a k prípadnému zrušeniu napadaného výroku o trovách konania sa uchýľuje iba výnimočne, a to najmä vtedy keď zistí, že došlo zásahu do základného práva na súdnu ochranu (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) zvlášť extrémnym spôsobom alebo ak zistí, že napadnutým rozhodnutím došlo zároveň aj k neprípustnému zásahu do iných ústavou garantovaných práv (m. m. II. ÚS 78/03, II. ÚS 31/04, IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

11. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov tvoriacich súčasť jeho ustálenej judikatúry ústavný súd v rámci predbežného prerokovania posúdil sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozhodnutím okresného súdu v časti výroku o trovách konania.

12. Okresný súd napadnutým uznesením exekučné konanie zastavil z dôvodu zániku povinného ex offo výmazom z obchodného registra a zároveň rozhodol, že sťažovateľovi (súdnemu exekútorovi) náhradu trov exekúcie nepriznáva. Sťažovateľ v podstatnej časti sťažnosti argumentuje, že *„prenesenie ťarchy trov exekúcie na exekútora iba z dôvodu, že nie je možné nájsť dôvod, pre ktorý by ich bolo možné pričítať oprávnenému v prípade ak povinný neexistuje, je popretím zásady zakotvenej v ustanovení § 196 ods. 1 EP, a súčasne zásahom do práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy a spravodlivý súdny proces podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru“*.

13. Okresný súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia uvádza:

„V zásade platí, že trovy exekúcie znáša povinný. V danej veci však súd nemôže na zaplatenie trov exekúcie zaviazat' povinného, pretože tento zanikol. Na druhej strane, súd môže oprávneného zaviazat' na zaplatenie trov exekúcie len v zmysle ustanovenia § 203 ods. 1, 2, 3 Exekučného poriadku, čo predstavuje výnimku zo všeobecnej zásady o úhrade trov exekúcie povinným a je možné len v prípadoch, keď to zákonná úprava výslovne umožňuje.

Súd s poukazom na uvedené skúmal, či je tu daný dôvod na zavieranie náhrady trov exekúcie oprávneným podľa § 203 ods. 1 Exekučného poriadku, pričom jeho použitie prichádza do úvahy, iba ak sú splnené zákonné predpoklady, t.j. ak exekučné konanie bolo zastavené, ak existuje zavinenie oprávneného a ak je daná príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie. Súd teda skúmal, či oprávnený mohol pri náležitej opatrnosti predvídať dôvod zastavenia exekúcie a či sú splnené podmienky pre úhradu trov exekúcie oprávneným. Vychádzajúc zo zákonnej dikcie ust. § 203 Exekučného poriadku, podľa ktorého má súd možnosť, nie povinnosť zaviazat' na úhradu trov exekúcie oprávneného riadiac sa úvahou o miere jeho procesného zavinenia na zastavení exekúcie, dospel súd k záveru, že oprávnený nenesie procesné zavinenie na zastavení exekúcie, keď ani pri náležitej opatrnosti nemohol predvídať dôvod zastavenia exekúcie - zánik povinného výmazom z obchodného registra bez právneho nástupcu vzhľadom na časové obdobie od podania návrhu na vykonanie exekúcie ku dňu výmazu. Zavinenie oprávneného, následkom ktorého je zastavenie exekučného konania tak ako to vyžaduje zákon, teda súd nekonštatoval.

Ďalej súd skúmal, či je daný dôvod na zavieranie náhrady trov exekúcie oprávneným podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, pričom musel konštatovať, že pri rozhodovaní o náhrade trov exekúcie v danej veci súd nemôže použiť ani ust. § 203 ods. 2 Exekučného poriadku, nakoľko tento sa viaže na zastavenie exekúcie pre nemajetnosť povinného, čo nie je však tento prípad, pretože exekúcia bola zastavená z dôvodu zániku povinného.

Použitie § 203 ods. 3 Exekučného poriadku taktiež neprichádza do úvahy, keďže exekúcia nebola zastavená z dôvodu že na majetok povinného bol vyhlásený konkurz. Skutočnosť, že povinný zanikol bez právneho nástupcu výmazom obchodného registra -

ohľadom rozhodnutia o náhrade trov exekúcie - vylučuje aplikáciu § 203 ods. 3 Exekučného poriadku.“

14. V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia poukazuje okresný súd na judikatúru ústavného súdu vo vzťahu k otázke nepriznania náhrady trov exekúcie súdnemu exekútorovi a dodáva, že *„súdny exekútor mal taktiež možnosť pri náležitom výkone exekúcie včas postrehnúť ekonomickú a majetkovú situáciu povinného a včas podať podnet súdu na zastavenie exekúcie pre nemajetnosť povinného“*.

15. Napadnuté uznesenie okresného súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu považovať za zjavne neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by bolo založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov, resp. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov.

16. Vzhľadom na postavenie ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a s poukazom na to, že obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

17. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru, ku ktorým patria aj základné práva vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a právo podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ak

toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu by bolo teda možné uvažovať len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. v spojení s ich porušením (napr. II. ÚS 78/05 alebo IV. ÚS 326/07). Vzhľadom na už uvedené ústavný súd odmietol pri predbežnom prerokovaní sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2019